

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه دوم تیرماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

نخست وزیر ۵ - شور اول گزارش کمیسیون قوانین دادگستری راجع باعلاک مجهول المالك ۶ - تصویب سه فقره گزارش مرخصی ۷ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه	۱ - تصویب صورت مجلس ۱ - سؤال آقای دکتر ملک زاده از آقای وزیر بهداری راجع به امور بهداری بم و جواب آن . ۲ - بقیه شور دوم لایحه اطافهای بازرگانی و تصویب آن ۳ - معرفی آقای محمد ساعد بوزارت امور خارجه و بیانات آقای

مجلس دو ساعت پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس پنجشنبه ۲۸ خرداد ماه را آقای (ملوسی) منشی قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (گفته شد - خیر)
صورت مجلس تصویب شد .
۲ - سؤال آقای دکتر ملک زاده از آقای وزیر بهداری
راجع به امور بهداری و جواب آن
رئیس - آقای دکتر ملک زاده سئوالی از آقای وزیر
بهداری داشتید بفرمائید .

باید داشته باشیم وای بسیاری از مشکلات که این مملکت
دچار است شاید با سعی و عمل خودمان و مساعی مجلس شورای
ملی اگر بکلی از میان برود شاید يك تسهیلاتی فراهم شود
و تسکین در مصائب عمومی بشود بطوریکه در چند ماه قبل
بعرض مجلس شورای ملی رساندم يك قسمتی از این کشور که
همیشه در تعذبات و تجاوزات و پرداخت مالیاتها سهم و شریک
بوده است و کمترین استفاده در این سنوات اخیر از اصلاحاتی
که در نقاط مختلفه کشور شده است برخوردار شده است
استان هشتم با ایالت کرمان است مخصوصاً در حوزه که این

دکتر ملک زاده - بنده تا اندازه ای به مشکلات آشنا
هستم البته این مشکلات بعقیده بنده دواوع است يك قسمتش
بواسطه اوضاع عمومی دنیا از اختیار ما خارج است و توقع هم

(مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

این مذاکرات مشروح شصت و پنجمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان : دکتر ضیاء - مشار - معصوم سنگ - فاطمی - دکتر لقمان .
غائبین بی اجازه - آقایان : توابت - ایقوانی - مناصری - حمزه تاش - دکتر سنگ - مهدب - آصف - تهرانچی - صادق وزیری -
شاهنک .

بنده سمت نمایندگی آنجا را دارم متأسفانه یکسال تمام است بطوریکه آقایان نمایندگان محترم مسبوق هستند دچار قحطی و سختی و بدبختی شده اند و عده زیادی تلف شده اند بطوریکه یکی از دکترها که اخیراً از بم و ارمشیر آمده بود که اغلب آقایان هم ایشان را میشناسند طبیب وزارت راه آقای دکتر طرفه بچشم خودش دیده بود که عده زیادی از مردم در توی صحرا مشغول خوردن علف و ریشه های نباتی بوده اند البته این نکته را هم تذکر دادم که یکی از نتایج قحطی و جنگ و نبودن خواربار بقدر کفایت مستعد کردن عموم است برای قبول امراض گوناگون. متأسفانه این پیش بینی طولی نکشید که لباس عمل پوشید و در آنجا مرض حصه و مطبقه شیوع پیدا کرد عده زیادی مبتلا و تلف شدند عده دیگری هم که میخواستند بکرمان بیایند برای معالجه بواسطه نبودن وسائل نقلیه گفتند جمعی در راهها تلف شده اند و وسائل بهداشت هم در آنجا ابدأ موجود نیست فقط آن ناحیه بزرگ که باندازه نصف بلژیک خاک دارد فقط یک طبیب دارد و آن طبیب هم وسائلی که لازم است در دسترس خودش ندارد دهات چندین فرسخ از هم دور است و امکان ندارد که یک طبیب بتواند بوظایف حرفه خودش عمل کند و در نتیجه حقیقه یک وضعیت فوق العاده ناگواری پیش آمده است. در این چند ساله اخیر اهالی بدبخت آنجا در صدد برآمدند که یک مریمضخانه ای به پول خودشان تأسیس کنند در صورتی که در بسیاری از نقاط کشور مریمضخانه های خیلی خیلی بزرگ تأسیس شده است که چندین میلیون تمام شده ولی استطاعت آنها اجازه نداده که بیش از ده هزار تومان بتوانند بین خودشان جمع آوری کنند با این ده هزار تومان شروع به ساختمان کردند ولی متأسفانه آن ساختمان تمام نشد و ناقص است اگر چه بطوری که آقای وزیر بهداشت فرمودند شش هزار تومان در بودجه امسال از برای تکمیل آن مریمضخانه در نظر گرفته شده ولی باید حقیقه اوصاف داد که یک مریمضخانه ای که ده هزار تومان خرجش شده باشد و با شش هزار تومان هم بخواهیم آنرا تکمیل کنیم چه مریمضخانه ای

خواهد بود و چه وضعیتی خواهد داشت فرضاً هم آمدیم ساختمان آن مریمضخانه تمام شد تازه لوازم و اثاثیه ای که برای آنجا ضروری است در دسترس آنها نیست و طبیب کافی نیست بنده خواستم سؤال کنم از آقای وزیر بهداشت اول برای جلوگیری این امراض مسریه که حیات عمومی را در خطر انداخته است چه اقداماتی کرده اند و چه اقداماتی در نظر دارند بعد هم تقاضا کنم که یک مساواتی در تشکیلات دولت و استفاده واحی مختلف نسبت به بودجه دولت در نظر گرفته شود. آن ناحیه بطوری که آقایان میدانند بیش از یک طبیب ندارد و طبیب های تحصیل کرده درجه اول هم متأسفانه همه سعی دارند و اسرار میکنند که در مرکز بمانند و بولایات نروند این است که اینهم یکی از مشکلاتی است که باید حق داد به دولت و دولت مبتلی است همینطور که اینها میخواهند از حقوق دولتی و مقامات استفاده کنند باید از نظریات دولت هم اطاعت کنند و دولت هم احتیاجات کشور را مقدم بر نظریات و هوا و هوس اشخاص قرار بدهد و اشخاصی که در خدمت دولت هستند آنها را اجبار بخدمت درولایات بنمایند و بعقیده بنده یک نفر جراح و دو نفر طبیب برای آن حدود کمال ضرورت را دارد و بعلاوه بنده تقاضا میکنم که سعی فرمایند هر چه زودتر با یک بودجه کافی این مریمضخانه تکمیل شده و مفتوح شود و یک وسیله برای بهبودی بهداشت آن واحی بشود این منظور بنده که میخواستم به عرض برسانم و فعلاً هم که دو نفر از نماینده های محترم دولت حضور دارند این را ضمیمه میکنم که سرچشمه این امراض همان گرسنگی و نبودن خواربار است متأسفانه ایالت کرمان هم مثل فارس امسال در کمال شدت و در مضیقه است و همان قحطی و مخاطره سال پیش بطور اشد حیات عمومی آن ناحیه را تهدید میکند.

وزیر بهداشتی (آقای حکمت) - انتهای فرمایش آقای

نماینده محترم ابتدای جواب بنده است همانطور که ایشان فرمودند بنده هم تصدیق میکنم که گرسنگی و نداشتن غذا موجب بروز امراض و ابتلای باامراض است و این بهترین

جوابی است که خود ایشان به سؤال خودشان دادند. دریم هم مثل سایر نقاط گرسنگی است جنوب بواسطه نیامدن باران امسال دچار این مجاعه و گرسنگی زیادی شده اند و مسلماً هر جا که مجاعه و گرسنگی باشد مرض پشت سرش می آید و بهترین علاج آن امراض تقویت قوه جسمانی است تا بتواند در برابر امراض مقاومت کند شکم گرسنه هیچوقت و در برابر هیچ میکروبی و مرضی و هیچ سمی نمیتواند پایداری کند و دفاع کند این طبیعی است حالا در بم این موضوع بیشتر محسوس شده است زیرا وضعیت آنجا سخت تر شده است و مشکلات بیشتری داشته است ما هم وزارت بهداشتی هم در آن قسمتی که مربوط به بهداشت آنجا است کوتاهی نکرده با این که همانطور که فرمودند بسیاری از اشخاص بوده اند که از رفتن به این قبیل نقاط استنکاف میکنند و اگر بوسائل رسمی نباشد بوسائل غیر رسمی تشبث میکنند برای اینکه باین نقاط پر زحمت نروند مثلاً در همین موضوع بم یک قسمت عمده وقت بنده در همین مجلس شورای ملی صرف این میشد که یک اشخاصی به بنده مراجعه میکردند که پزشک مأمور بم مایل نیست که آنجا بماند و باید برگردد درست هم میگفتند برای اینکه یک مدتی آنجا مانده بود و طول اقامت اسباب زحمتش شده بود تا بالاخره بنده او را تغییر دادم و کسی دیگر را بجای او معین کردم خلاصه در یک موقعی که یک جنائی گرسنگی است و فقر هست و مردم امور اجتماعی و امور اقتصادی شان مختل شده است هر گونه تغییری در امور اجتماعی بخصوص در بهداشت سختی ایجاد میکنند و موجب زحمت میشوند در هر صورت آنچه که از دست بنده ساخته بود سه چیز بود اول اینکه طبیعی با یک عده اعضاء که بتوانند کمک بکنند با آنجا فرستادیم دوم اینکه مقداری دوا برای آنجا فرستادیم سوم همان مطلبی است که خودشان فرمودند موضوع تکمیل و اتمام ساختمان بیمارستانی است که در بم است که ساختمان آن تکمیل شود که مورد استفاده واقع شود نسبت به رسه مطلب اقدام شده است و با وجود اینکه ساختمانهای ایمنه

تمام در بسیاری از نقاط بوده یکی از نقاطی که در مرحله اول اهمیت قرار دادیم بم بوده زیرا که هم بیمارستان تمام میشد و تکمیل میشد و هم بوسیله خرج کردن یک مبلغی کمکی باقتصادیات بشود یعنی پولی آنجا خرج شود حالا مبلغش را نظر ندارم همینطور که ایشان فرمودند شصت هزار ریال بوده است یا کمتر یا بیشتر ولی بنده اطمینان کامل دارم که یک پیش بینی در بودجه شده است و امیدواریم بمجر داینکه بودجه تفصیلی وزارت بهداشتی از تصویب بگذرد شروع بعمل بشود ولی بعد به آنجا فرستاده شود و بیمارستان با کمک معنوی آقای دکتر انجام بشود دوا هم آن قسمتی که از عطیه ملوکانه بوده است برای بم فرستاده شده است و آن قسمت هم که جزء بهداشتی بوده است عمل شده است و فرستادیم بعد از این هم سعی خواهیم کرد که انشاء الله هم در بم و هم در ارمشیر و هم در سایر نقاطی که فعلاً دچار زحمت و بدبختی هستند کمک ها و مساعدت هایی در حدود امکان بشود.

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم بنده دو سؤال یکی از آقای نخست وزیر و یکی از آقای وزیر دارائی کردم چندین جلسه است که عرض کرده ام تقاضا میکنم از مقام ریاست که تذکر بدهد زودتر برای جواب حاضر شوند عرض دیگر بنده راجع به اعتبار دولت است دولت ماهیانه در بودجه یک اعتباراتی داشته است برای یک مخارج فوری و این تا دوره اهم مرتباً سالیانه صورتش به مجلس شورای ملی می آمد که این پول بچه مصرف رسیده است حالا هم بنده پیشنهاد میکنم که مثل پیش صورتش را چاپ بکنند و فرستند که این پول را دولت بچه مصرف میرساند اگر مصارفش صحیح است والا دولت مورد سؤال واقع شود باید از این ماه مرتباً این صورت مخارج که دولت میکند از این بابت هم به مجلس شورای ملی و هم بروزنامه فرستاده شود.

طباطبائی - اعتبار چه چیز است؟

روحی - بودجه را بردارید به بینید چه چیز است.

طباطبائی - دولت بودجه اش گذشته است مطابق آن

خرج میکند اقلام ریزش هم هست.

رئیس - راجع به سؤال شما اطلاع داده شده برای جواب حاضر خواهند شد. اینجا چون راجع به مسئله خواربار اظهاراتی شد خواستم به آقایان اطلاع بدهم که شرحی آقای نخست وزیر به مجلس نوشته اند و راجع باین مسئله و دعوت نمایندگان استانیهای مختلفه اطلاع داده اند که در روزهای دوشنبه عصری از هر قسمت يك نفر در آن جلسه حضور بهم رسانند هر کدام مایل هستند. بنده آن مراسله را دادم چاپ کنند و آقایان بدهند که هر کدام از آقایان خواسته باشند در جلساتی که میشود حاضر شوند و اجتماعشان بعمل بیاید. آقای هاشمی

جمعی از نمایندگان - خوانده شود آن مراسله.

هاشمی - خیلی بطور عادی موضوع مراسله آقای نخست وزیر گفته شد و برگزار شد ولی موضوع بعقیده بنده خیلی مهمتر از اینها است (بعضی از نمایندگان - خوانده شود) چون کاغذ رفته است بچاپ وقتی چاپ شد توزیع میشود فعلا عین آن کاغذ اینجا نیست خلاصه آن این است که راجع به خوار بار هر استان دو نفر از نمایندگان آن استان حضور پیدا کنند در کمیسیونی که روزهای دو شنبه امیدوارم در وزارت دارائی یا در کجا برای مذاکره. البته این امر يك امر عادی نیست با گذشتن هر روزی در ایران يك آثار شومی بر این کار مترتب است اواحی جنوب فارس کرمان از ۱۵ فروردین (که ما در بهمن یادآوری کردیم) شروع شده است به جو درو و بعضی اواحی هم بد بوده است و متأسفانه امر با همین کمیسیون برگزار شده الآن هم همه مردم آن اواحی گرسنه اند و منتظرند منطقه کرمان را بنده خواستم عرض کنم زیرا همانطوری که آقای جهانشاهی فرمودند در اینجا باید انسان بیاد ایران باشد نه بیاد نقطه ای دون نقطه ای. آنجا هم دچار هستند اولاً بنده وارد این موضوع نمیدخواهم بشوم که آیا چه اندازه تأثیر خواهد داشت شرکت نمایندگان در چنین کمیسیونی عرض بنده این است که اولاً هر تصمیمی گرفته میشود زودتر و سریعتر باشد

یعنی تا وقتی که خرمنها به باد غارت محترکین رفته (اسمش را غارت باید گذاشت) (صحیح است) و یکی دیگر اینکه فکر خوب در ایران زیاد است در موقع اجرا کارها خراب میشود خلاصه اینکه با این طرز و با این وضعیت اگر حقیقه کارها برگزار شود در زمستان آتیه دچار يك حوادثی خواهیم شد که گرفتاریهای امروز فارس و بم و کرمان در مقابل آن هیچ خواهد بود. این بود عرض بنده.

[۳ - بقیه شور دوم لایحه اطاقهای بازرگانی و تصویب آن]

رئیس - بقیه گزارش شور دوم لایحه اطاق بازرگانی از ماده سیزده مطرح است:

در ترتیب انتخابات

ماده ۱۳ - برای انتخاب کارمندان اطاق بازرگانی در هر محل بدستور وزارت بازرگانی انجمنی برپاست فرماندار مرکب از نمایندگان وزارت بازرگانی دادگستری و بانک ملی هر کدام يك نفر و شش نفر از معارف بازرگانان محل تشکیل میشود. انجمن با رعایت مفاد مقررات این قانون بوسیله آگهی مخصوص با درج در یکی از جراید کثیرالانتشار با اطلاع عامه بازرگانان خواهد رسانید که در ظرف يك هفته در انجمن حضور بهم رسانیده نام خود را در دفتر ثبت اسامی بازرگانان ثبت نموده و ورقه کارمندی عمومی دریافت و رأی خود را نسبت بانتهای کارمندان اطاق بازرگانی تسلیم نمایند در آگهی مزبور نکات زیر رعایت خواهد شد:

۱ - ایام و محل و اوقاتی که برای ثبت اسامی و گرفتن ورقه کارمندی و دادن رأی مقرر میشود.

۲ - عده کارمندی که باید انتخاب شود.

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - بنده میخواستم سؤال کنم که بعد از اینکه تاجر اسمش را در دفتر اسامی تجار ثبت کرد دیگر حق رأی دادن دارد ورقه کارمندی بگیرد یعنی چه؟ مثل انتخابات مجلس اشخاصی که حق انتخاب کردن دارند سجل احوال خودشان را نشان میدهند و رأیشان را می اندازند نوی صندوق حالا دفتری که اسامی تجار را ثبت میکند که

تحت نظارت اشخاص هم هست تاجری که میخواهد رأی بدهد اول میآید در آن دفتر اسمش را ثبت میکنند ثبت که کرد رأی خودش را میدهد و میروند دیگر ورقه کارمندی چه چیز است؟

هخبر - این ورقه کارمندی تصدیقی است که بدست تاجر داده میشود که آن مراجع را که باید طی کند طی کرده است آن اعضا انجمن تصدیق کرده اند که میتواند رأی بدهد داخل انتخابات بشود این کارت عضویت تقریباً تصدیقی است که شایستگی این کارها را دارد.

رئیس - موافقین با ماده سیزدهم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده چهارده

ماده ۱۴ - پس از انقضای مدت اخذ آراء انجمن انتخابات در ظرف مدتی که زاید از پنج روز نخواهد بود استخراج آراء نموده نتیجه انتخابات و اسامی منتخبین را اعلام خواهد داشت.

رئیس - موافقین با ماده چهاردهم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده پانزدهم قرائت میشود.

ماده ۱۵ - مدت عملیات انتخابات از تاریخ آگهی تا تاریخ اعلان اسامی کارمندان اطاق بازرگانی از یکماه نباید تجاوز نماید.

رئیس - موافقین با ماده پانزدهم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده شانزدهم

ماده ۱۶ - کارمندی که دو ماه بدون عذر موجه در جلسات اطاق بازرگانی حاضر نشوند مستعفی محسوب میشود

رئیس - موافقین با ماده شانزدهم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده هفدهم

ماده ۱۷ - هر يك از کارمندان اطاق بازرگانی که بعنوان جنحه یا جنایت مورد تعقیب جزائی واقع شوند تاختم محاکمه موقتاً از حضور در جلسات اطاق بازرگانی محروم خواهند بود

رئیس - موافقین با ماده هفدهم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده هیجدهم:

ماده ۱۸ - هر گاه بواسطه استعفا یا فوت و یا بمقتضای

ماده ۱۶ و ۱۷ در کارمندان اطاق بازرگانی کسر پیدا شود از منتخبین بعد از عده اولیه بترتیب اکثریت نسبی تعیین خواهند شد و مدت کارمندی آنان بقیه مدت کارمندان خارج شده خواهد بود.

رئیس - موافقین با ماده هیجدهم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده نوزدهم:

وظایف اطاقهای بازرگانی

ماده ۱۹ - وظایف اطاقهای بازرگانی بقرار زیر است: ۱ - تهیه و ارسال هر گونه اطلاعات راجع بامور بازرگانی و صنعتی بوزارت بازرگانی.

۲ - اظهار نظر راجع باوضاع بازرگانی و صنعتی بان ذکر وسایل اصلاح و توسعه آن و تقدیم گزارشهای جامع سالیانه راجع بچریان امور بازرگانی بوزارت بازرگانی.

۳ - اظهار نظر راجع به اصلاحاتی که باید در کلیه قوانین بازرگانی بعمل آید مخصوصاً نسبت به تعرفه های گمرکی.

۴ - تاسیس دفتر اطلاعات و احصائیه های بازرگانی.

۵ - تنظیم کتاب اسامی بازرگانان و مختصات بازرگانی آنها.

۶ - اشتراك مساعی بادولت در پیشرفت اقدامات اقتصادی

۷ - انجام وظایفی که بموجب آئین نامه ها یا قوانین علیحده از طرف دولت بعهده اطاق بازرگانی واگذار میشود.

رئیس - آقای الوار.

الوار - خواستم آقای وزیر پیشه و هنر توجه داشته باشند که چرا وزرا توجه نمی کنند اغلب این مواد که در قانون میآورد مال نظامنامه است. مواد اولی نظامنامه نیست در مرتبه دوم و سوم است از قبیل دستور جلسه و این چیزها اینها را میآورد نوی قانون میکذارند آوقت میکوبند ببینید اطاق تجارت چه قدر قانون دارد آقا اینها چه ربطی به قانون دارد مثلاً چیزی که نوشته است این است که بازرگانان چه وقت بهار بخورند و چه وقت دست از بهار بکشند این را خواستم تذکر بدهم که قانون يك مقام دارد نظامنامه يك مقام دارد دستورات يك مقام دارد این است که بنده جداً مخالف با این ماده هستم و رأی هم نمیدهم.

مختبر - با اصل ماده نسبت با آنچه مربوط باطابق بازار گانی است آقای انوار ایرادی ندارد فقط آقای انوار لوایح دولتی را میفرمایند بعضی مواد نظامنامه را چرا در خود قانون میآورند تصور میکنم این هم يك تذکر خوبی است که فرمودند رئیس - موافقین با ماده نوزدهم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده بیستم.

ماده ۲۰ - نظریات اطافهای بازار گانی مخصوصاً راجع بمسائل زیر از طرف وزارت بازار گانی خواسته میشود.

۱ - درباب وضع بانفیر و اصلاح قوانین مربوط به بازار گانی و اقتصادی و تعدیل نرخها.

۲ - راجع بمسائل مربوط به بورس و بانك و صرافى و دلالتی و حق العمل و بیمه دفاتر بازار گانان و دلالها.

۳ - راجع به نمایشگاههای کالا.

۴ - راجع به عوارض و مالیاتهای مربوط به امور بازار گانی

۵ - قدغن موقتی از حمل و نقل امتعه بخارچه و از خارچه بداخله و اظهار نظر در تزئید و اصلاح صادرات.

۶ - اصلاح و ترقی وسائل حمل و نقل.

۷ - تهیه وسائل توسعه و اصلاح امور صنعتی.

۸ - امتیازات بازار گانی.

رئیس - موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۱:

ماده ۲۱ - در آمد اطافهای بازار گانی از محل های زیر خواهد بود:

۱ - حقی که اطافهای بازار گانی در مقابل انجام وظایف معینه با تعرفه مصوبه وزارت بازار گانی اخذ مینمایند.

۲ - حق کارشناسی یا داوری که اطاق بازار گانی کارشناس یادآور واقع شود.

۳ - منافع مؤسساتی از قبیل مجله و امثال آن که اطاق بازار گانی تأسیس نماید.

۴ - عوارضی که بنام اطافهای بازار گانی از بانکها و شرکتهای و بازار گانان گرفته میشود و آن معادل است با صدی يك مالیات بر درآمدیکه بدولت میدهند.

رئیس - موافقین با این ماده برخیزند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۲۲.

ماده ۲۲ - در آمدهای مذکور در ماده ۲۱ و همچنین موجودی سالهای گذشته بحساب مخصوصی دربانك ملی ایران بنام وزارت بازار گانی متمرکز شده و هزینه اطافهای بازار گانی از محل حساب فوق پرداخته خواهد شد.

هر اطاق بازار گانی بودجه هزینه خود را از حقوق کارمندان و کرایه محل و هزینه مؤسسات تابعه و غیره همه ساله تنظیم نموده و بوزارت بازار گانی برای تصویب ارسال خواهد نمود. وزارت بازار گانی بودجه هزینه هر يك از اطافها را جمعاً و بدون ورود در اقلام جزء آن تصویب و ابلاغ مینماید و معادل يك دوازدهم بودجه مصوبه در هر ماه را ببانك اجازه خواهد داد که باطابق بازار گانی محل پردازد.

مازاد در آمدهای مزبور با تصویب وزارت بازار گانی بمصرف تأسیسات اطافهای بازار گانی خواهد رسید.

رئیس - موافقین با ماده ۲۲ برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۲۳

ماده ۲۳ - اطافهای بازار گانی مکلفند صورت جمع و خرج هر سال خود را در ظرف سه ماه اول سال بعد تنظیم و برای اطلاع منتشر نموده و صورتی هم برای وزارت بازار گانی بفرستند.

وزارت بازار گانی از مجموع صورت های مزبور و کلیه در آمد اطافهای بازار گانی آن سال صورت جمع و خرج واحدی انتشار خواهد داد.

رئیس - موافقین با ماده ۲۳ برخیزند (بیشتر قیام نمودند) تصویب شد: ماده ۲۴:

ماده ۲۴ - ترتیب انتخاب هیئت رئیسه و وظایف آنها و حضور و غیاب کارمندان و عده جلسات و سازمان اطافهای بازار گانی در ضمن آئین نامه مخصوص با تصویب وزارت بازار گانی تعیین خواهد شد.

رئیس - موافقین با ماده ۲۴ برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۵:

ماده ۲۵ - اطافهای بازار گانی میتوانند در مسائلی که مربوط بوظایف آنها میشود برای کسب اطلاع مستقیماً با وزارتخانهها و ادارات دولتی رسماً مکاتبه نمایند.

رئیس - موافقین برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۲۶:

ماده ۲۶ - اطافهای بازار گانی طبق مقررات قانون بازار گانی شخصیت حقوقی دارند.

رئیس - موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۲۷:

ماده ۲۷ - اطافهای بازار گانی میتوانند در امور بازار گانی داور و با کارشناس واقع شوند.

رئیس - موافقین با ماده ۲۷ برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۲۸:

ماده ۲۸ - قانون اطاق بازار گانی مصوب دهم مهر ماه ۱۳۰۹ و متمم آن مصوب اسفند ماه ۱۳۱۰ از تاریخ اجرای این قانون ملغی است.

رئیس - موافقین با ماده بیست و هشتم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده بیست و نهم

ماده ۲۹ - پس از تصویب این قانون اطافهای بازار گانی کنوایی منحل و اطافهای بازار گانی جدید مطابق این قانون تشکیل خواهد شد

رئیس - موافقین با ماده بیست و نهم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده سیام

ماده ۳۰ - وزارت بازار گانی و پیشه و هنر مأمور اجرای این قانون است

رئیس - آقای انوار الوار - بنده در کلیات عرض دارم در این ماده عرضی ندارم.

رئیس - آقای دکتر ملک زاده

دکتر ملک زاده - عرض کنم (آقای وزیر پیشه و هنر توجه میفرمایند) که امروز در شئون ملی امتیاز فضلی و معلومات پایه کلیه امورات بلکه قسمتی که راجع بموضوع تجارت و اطاق بازار گانی که آبا امتیاز فضلی و علمی و معلوماتی

در نظر گرفته شده است یاخیر در جلسه قبل شرحی بمرس مجلس شورای ملی رساندم خودم هم حقیقه چهار اشکال شدم از اینکه پیشنهادی بکنم و اشکال خودم را هم بمرس میرسانم یعنی اگر شرط میکردم که اطافهای بازار گانی پایتخت يك مملکتی باید از اشخاصی که در امور اقتصادی تخصص دارند و دارای دیپلم و مقام علمی هستند انتخاب بشوند آنوقت متأسفانه کار خیلی مشکل میشد و نمیخواهم در اطراف این قضیه توضیحات زیادی بدهم اگر میکفتم که معلومات ابتدائی فقط داشته باشد تصدیق بفرمایند این هم يك توهینی بود که در قرن بیستم يك پایتخت مملکتی مشروطه و متمدن برای انتخاب اطاق بازار گانی مرکز پایه تحصیلاتی را قائل میشود که هر شاگرد بقالی امروز در دنیا این معلومات را دارد و دچار محظور میشد این بود که ذکر کردیم راه حلی که برای این قضیه شاید بتوانیم بدست بیاوریم این است که پیشنهادی در نظر گرفتیم اگر موافقت بفرمایند منظور دولت هم تأمین میشود و آن این است که در مرکز لااقل يك ثلث از افراد اطاق بازار گانی از اشخاصیکه دارای معلومات و تحصیلات اقتصادی هستند و دو ثلث دیگر از سایر آقایان و تجاری که هستند و دارای مقامات و موقعیت تجاری هستند انتخاب بشوند و این را ما حد عمل هم دیدیم آقا ملاحظه فرمودند در این مسائل اقتصادی که در مملکت پیش میآید مثلاً ارزش بسیاری از مشکلاتی بود که بالاخره يك عده از جوان هائیکه تحصیلات جدیده کرده اند دیدیم که در جر اید اظهار نظر کردند و بالاخره نظر آن ها واقماً در امور بازار گانی و اقتصادی مملکت چون تحصیلات داشتند سندیت پیدا کرد و حقیقه مورد توجه برای دولت و مجلس شورای ملی شد این بود که بنده اینطور فکر کردم که اگر آقای وزیر بازار گانی موافقت بفرمایند بصره ای باین قانون ضمیمه بشود که يك ثلث از افراد اطاق تجارت مرکز لااقل از اشخاصی که دارای تحصیلات اقتصادی هستند و در این فن تخصصی دارند انتخاب بشوند این نظر بنده بود اگر موافقت میشود پیشنهاد خودم را تقدیم میکنم اصراری هم ندارم اگر مشکل میشود که صرف نظر کنم -

وزیر پیشه و هنر - بسته بنظر مجلس است

دکتر ملک زاده - بنده خواستم نظر دولت را اول راجع باین مطلب بدانم و آنگاه اگر دولت موافق است پیشنهاد کنم
وزیر پیشه و هنر - نظر آقای دکتر ملک زاده از لحاظ تشویق کسانی که تحصیلاتی داشته باشند و زحماتی کشیده باشند البته صحیح است فقط اینجا خواستم عرض کنم که دولت هم همیشه نهایت موافقت را دارد باینکه در هر اقدامی که میشود اشخاصی که صاحب معلومات و فضایی هستند در جامعه مقدم باشند و این خوب است منتها موردش را باید ملاحظه کرد و خواهش میکنم آقای دکتر ملک زاده موافقت بفرمایند که این مطلب در لایحه گنجانیده شود چون این يك چیزی نیست که بگردن دولت بگذاریم در این لایحه که مربوط بیک وظیفه ای نیست که به دولت باشد این انتخابی است که تجار خودشان باید بکنند و کسانی را که انتخاب میکنند البته بایستی مورد اعتمادشان باشد اگر اینهایی که میفرمائید (و البته ما هم تصدیق داریم که زحماتی کشیده اند و بایستی از آنها تشویق کرد) مورد اعتماد تجار هم واقع شدند البته انتخاب خواهند شد ولی مشکل است که آنها را مجبور کنیم که باید يك نكته از دكترهای اقتصادی یا اشخاصی را که درجه ایسان دارند انتخاب کنید اگر مورد اعتماد تجار نباشند چه کنیم؟ تصدیق می فرمائید ممکن است يك اشخاصی باشند که يك آراء کمی داشته باشند ولی کسانی که آراء بیشتری دارند چون واجد آن شرطی که میفرمائید خواهند بود بایستی کنار بروند و آنها بجایشان انتخاب بشوند و حال آنکه این قانون برای این است که اطاق تجارت مورد اعتماد کامل تجار باشد و هر چه گفته میشود مأخوذ از نظریات عموم تجاری که در محل هستند باشد. از حیث استفاده از معلوماتشان گمان میکنم مانعی ندارد اگر اطاق بازرگانی لازم دانست آنها را دعوت بکنند بیایند و از معلومات آنها استفاده بکنند و این مطلب را بگذارند برای موقع يك لایحه دولت که در نظر گرفته شود.

دکتر ملک زاده - بنده خواستم فقط تذکری بدهم دیگر بسته بنظر آقایان تجار است امیدوارم در موقع انتخابات این موضوع مهم را در نظر بگیرند
رئیس - موافقین بآماده سی ام برخیزند (اکثر برخاستند تصویب شد) شور در کلیات است آقای انوار
انوار - بنده در شور کلیات عرضی ندارم الا اینکه يك ماده ای بود خواستم آقای وزیر پیشه و هنر توجه بفرمایند در کلیات عیب ندارد چون در موقع عمل اشکال پیش می آید بنویسند اطاق بازرگانی میتواند.
آنها که میشود تمام وارد اطاق بازرگانی بشوند حق انتخاب دارند این را توضیح بدهند که در هر جائی يك چیزی که مینویسند درست و صحیح باشد.

مخبر - البته اطاق بازرگانی در بعضی محاکم صلاحیت دار بهشان مینویسند و آنها را برای فلان محاکمه و فلان اختلاف داور میکنند آنگاه اطاق تجارت از بین اعضاء خودش يك نفر یا دو نفری که در آن قضیه تخصص داشته باشند بنمایند کی انتخاب میکنند و در آن موضوع بخصوص رسیدگی میکنند
رئیس - رأی گرفته میشود به مجموع مواد این قانون موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد

وزیر پیشه و هنر و بازرگانی - به مناسبت تصویب قانون جدید اطاقهای تجارت خواستم مختصری بمرض آقایان برسانم اولاً تشکر میکنم از این سرعتی که قائل شدند در گذراندن این قانون بخصوص چون مبتلی به بود و مسئله ای بود که مدنی اذهان بخصوص بازرگانان بآن متوجه بود این اقدام فوری و سریعی که آقایان فرمودند موجب سرعت در عمل و اجرای وظایفی است که دولت مخصوصاً اطاق بازرگانی در قسمت امور تجارت دارند از این جهت بنده شخصاً تشکر و ولی چون حالا که منظور قسمت زیادی از آقایان تجار از حیث این که میخواهند انتخاب دو درجه اطاق بازرگانی بر گردند باینکه انتخاب يك درجه تعیین شده و باین ترتیب اسباب ترضیه خاطرشان فراهم شده است يك نكته را خواستم خدمتشان عرض کنم

که برای رفع این سوء تفاهمات که در طرف این یکی در ماه اخیر در این باب در جراید منتشر و منعکس شده بود و اظهاراتی در بازار میشد خلاصه این است که يك ایراداتی که در بعضی از مقالات و جراید و بالاخره اظهاراتی که خود آقایان تجار میکردند نسبت بعملیات اطاقهای بازرگانی در سنوات اخیر شده بود خواستم در اینجا بحضور آقایان عرض کنم که باز این ایرادات بر میگردد در اینکه ما توجه باوضاع و احوال هر قانونی در موقع گذشتن و اجرائش نداریم این امر طبیعی است که وقتی چند سال از يك موضوعی گذشت فراموش میشود موجهاتی که باعث پیش آمد آن قانون یا آن طرز اجرائش شده است اطاقهای بازرگانی آنچه تا کنون در ولایات بود در طرف این چند سال به موجب قانونی که بود انتخاب میشد يك وظایفی بعهده این اطاقهای بازرگانی بود آنچه که بنده در خارج میدیدم در طرف این مدت این مطلب پیش آمده بود سوایقی که در وزارت بازرگانی هست رجوع میکردیم بایستی عرض کنم که دولت از خدمات و زحماتی که اطاقهای بازرگانی در این سنین اخیر کشیده اند همیشه متشکر بوده و استفاده کرده و این صورتی که امروز گفته میشود مثل اینکه آقایان بوظایف خودشان اقدام نکرده اند دور از انصاف است مقتضیات هر وقت را باید در نظر گرفت بعد از آن واقعاً آقایانی که بسمت نمایندگی از طرف تجار برای اطاق بازرگانی انتخاب میشوند اگر قانونی که خود مجلس شورای ملی گذرانده است معین کرده است که باید بصورت دو درجه انتخاب شوند آنها ای که بصورت دو درجه انتخاب میشوند تقصیری ندارند و بهر صورت طرز انتخاب هر چه بوده است در سنوات گذشته در يك روش و يك رویه بوده است. نسبت بانجمن شهرداری هم همین رویه بوده است و تا بحال هم ادامه داشته است مردم يك عده را انتخاب میکردند و دولت هم از میان آنها يك عده همین رویه هم در اطاق بازرگانی بود بنابراین اگر برطبق رویه و ترتیبات دمکراسی قرارش بر این است که انتخابات مستقیم و يك درجه باشد این تقصیری به اطاقهای

بازرگانی که انتخاب شده اند وارد بدست آقایان در ظرف این مدت هم مظاهر افکار و نظریات بازرگانی و بازرگانان حوزه خودشان بوده اند و هم در نتیجه مطالعاتی که آنها داشته اند و دولت میخواسته است استفاده کند آن نظریات خوب و مستحسن و مطابق مقتضیات وقت را بدو داد اند بنده خواستم در این موقع که بموجب این قانون دوره خدمتگذاریشان خاتمه پیدا میکند و شروع میکنیم بیک اطاقهای تجارت جدیدی اظهار رضایت و قدر دانی دولت را از آقایان بکنم.

۴- مهرلی آقای محمد ساعد بوزارت امور خارجه و بیانات آقای نخست وزیر

نخست وزیر - (آقای سهیلی) - بنده اجازه میخواهم آقای محمد ساعد را که تا حال سمت سفیر کبیری دولت ایران را در ممالک اتحاد جماهیر شوروی داشته و از اعضاء کردان و مجرب وزارت امور خارجه هستند بسمت وزارت امور خارجه به مجلس شورای ملی معرفی کنم (مبارک است) بعد از اینکه بنده شرفیاب شدم شنیدم آقای افشار تذکرانی راجع بقضایای رضائیه داده اند هر چند بتفصیل نمیدانم اظهارات ایشان چه بوده است ولی میتوانم حدس بزنم که اظهارات ایشان راجع باهمیت جمع آوری محصول آنجا بوده است. البته آقایان نمایندگان محترم اطلاع دارند که ما بعد از آنکه اعزام قوا به رضائیه کردیم نظراتان همین بود که در آنجا امنیت برقرار و محصول جمع آوری بشود و اگر واقعاً اشخاصی هستند که می خواهند اوضاع را مختل کنند جلوگیری از عملیات و شرارت اشرار بشود ضمناً البته دستور هم دادیم به نیروی نظامی خودمان که حتی المقدور اهتمام کنند قضایا را آنجا بطور مسالمت حل کنند و از استعمال اسلحه تا آنجا که ممکن است خردداری کنند ولی این اقدام بایستی مورد سوء استفاده اشرار باشد علی ای حال آنچه که من دیروز اطلاع تلگرافی داشتم قضایای آنجا رو به بهبودی است بستانهای زیادی در نقاط مختلفه برقرار شده است از رعایانی که بشهر آمده بودند مطابق تلگرافی که استاندار آنجا داده است از پنجاه هزار نفر شاید کمتر از پنجاه هزار نفر بیشتر

در شهر ایستند و تمام رعایا بسرزندگانی و دهات خودشان مراجعت کرده اند در هر حال همانطور که آقایان نمایندگان محترم هم انتظار دارند دولت هم در آنجا اهتمام و مجاهدت زیادی کرده که امنیت را در آنجا برقرار کند و عنقریب برقرار خواهد شد و از این باب بهیچوجه مضایقه و کوتاهی نشده است و امیدوارم در آتی نزدیک بتوانم یک توضیحات بیشتری در این جا با اطلاع آقایان محترم برسانم.

۱۵ - شور اول گزارش کمیسیون قوانین دادگستری
راجع باملاک مجهول المالک

رئیس - گزارش شور اول کمیسیون قوانین دادگستری راجع باملاک مجهول المالک :

گزارش شور اول از کمیسیون قوانین دادگستری به مجلس شورای ملی :

کمیسیون قوانین دادگستری لایحه دولت راجع باملاک مجهول المالک را باحضور آقای وزیر دادگستری معارض نمود دو ماده پیشنهادی با اصلاحاتی که بعمل آمد برای شور اول بشرح زیر تصویب و اینک گزارش آن تقدیم میشود .

رئیس - مذاکرات در کلیات است . رأی گرفته می شود بورود در شور مواد آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده اول خوانده میشود :

ماده اول - نسبت باملاکی که طبق ماده ۱۲ قانون ثبت مصوب ۱۳۱۰ مجهول المالک شناخته شده و مدت ده سال مذکور در آن ماده گذشته باشد مالکین آن میتوانند در مدت شش ماه پس از تاریخ تصویب این قانون نسبت به آن ملک طبق مقررات تقاضای ثبت نمایند و چنانچه در مدت مزبور تقاضای ثبت نشود در مدت دو سال پس از شش ماه هر نوع مامله راجع بآن املاک ممنوع میگردد ولی در این مدت نیز مالکین میتوانند نسبت بملک خود تقاضای ثبت نمایند و در این صورت بهای صدی ۲۵ مذکور در ماده ۱۳ قانون ثبت صدی سی جریمه تأخیر دریافت خواهد شد و پس از اتمام دو سال مذکور در صورت عدم تقاضای ثبت دادستان شهرستان محل طبق ماده ۱۲ قانون ثبت ملک را بنام دولت درخواست خواهد نمود .

تسکین و عدم توانائی بوده است چون بنده از تمام نقاط ایران اطلاع دارم گردش کردم دیده ام و همچنین از نقطه نظر سرکاری که با اعضای ثبت اسناد دارم اطلاع دارم برای همین بوده است که نتوانسته اند ثبت ملک را تقاضا کنند . شما حالا میفرمائید دو سال دیگر مهلت میدهیم بعد از دو سال هم دادستان می آید و تقاضا میکند و بنام دولت ملک را ثبت میکنند . چرا ما برای مجازات . . . . . این بواسطه نداشتن ثبت اسناد است بنده عقیده دارم همانطور که تابعان حسن اخلاق شما بخرج داده اند راجع بقوانین عمومی حالا هم ارفاق را بیشتر بکنید و این افتخار در یک همچو عصری باقی بماند و بطور کلی اعلان کنید بنده عقیده ام این است و پیشنهاد میکنم که اعلان کنید این املاکی که مجهول المالک است حق الثبت تومانی یکشاهی از شان قبول میشود .

امیر تیمور - صحیح است و الله صحیح میفرمائید .

انوار - آنوقت خواهید دید همه شان می آیند و تقاضای ثبت میکنند اینک تابعان ایامده اند بواسطه این بوده است برای خاطر این بوده است که بر حقوق ثبت افزوده شده است و آنها ندارند بدهند شما این اعلان را بکنید این ارفاق را بفرمائید حق مقدمانی بگیری آنوقت خواهید دید همه می آیند و تقاضای ثبت میکنند . این کار را که بکنید دیگر محتاج نیستید قوانین جزائی برای این بیچاره فقیر که چون دارا نبوده است وضع کنید که دادستان بیاید و بنام دولت ملک آنها را ثبت بکند و ورقه مالکیت بگیرد . این نداشته است که بدهد . این نظر بنده بود که بعرض رساندم حالا ممکن است در کمیسیون هم توجه بفرمائید باین عرض بنده و مطالعه بفرمائید و آن را تأمین کنید .

وزیر دادگستری - بیان بنده از اظهار ملاحظت و قدردانی که نماینده محترم از بنده در این مدت در خدمتگذاری به ملک و مجلس شورای ملی فرمودند عاجز از تشکر است البته تمام ماها باید سعی کنیم که تا آنقدر که ممکن است وظیفه خودمان را به بهترین وجهی ادا کنیم بنده هم اگر مختصر

خدمتی کرده باشم نظر انجام وظیفه بوده است و بس و اظهار محبت آقای انوار فقط از جنبه محبت و ملاحظتی بوده است که همیشه نسبت به بنده داشته اند یا از نظر حسن ظن خودشان بوده است در هر حال کمال تشکر را دارم . اما راجع بموضوع املاک مجهول المالک و ماده مانحن فیه اینجا بنده باید عرض کنم که آقای نماینده محترم البته از روی حسن نیت نسبت بمردم تقاضای ارفاق بیشتری را دارند و لیکن اگر توجه بفرمائید باصل مطلب و منظور از این ماده ملاحظه خواهند فرمود که حق این است که اینطور باشد چرا ؟ برای اینکه بطوریکه در کمیسیون هم موضوع مورد مطالعه قرار داده شد خودشان هم در یک قسمتش تشریف داشتند و ملاحظه فرمودند اینجا وزارت دادگستری از لحاظ ارفاق نسبت به همان اشخاص و کسانی که از نظر عدم تسکین یا عدم توجه موفق نشده اند ملک خودشان را به ثبت برسانند این لایحه را تقدیم مجلس شورای ملی نموده است تا تصویب بفرمائید ولی بطور کلی این را هم عرض کنم تمام کسانی که تقاضای ثبت نکرده اند این صفت را ندارند اگر یک عده کمی باشند که نداشته باشند ولی اگر اطلاعات بیشتری کسب بفرمائید مسلماً تصدیق خواهید فرمود که یک عده زیادی باوجود تسکین هم مبادرت به حفظ حقوق خودشان از لحاظ قانون نکرده اند . بنده عده زیادی را می شناسم و آقایان دیگر هم عده را می شناسند که تسکین آراهم داشته اند و می توانسته اند و نکرده اند و تا بحال این مقدار قلیلی که حق الثبت بوده است و بتدریج هم دریافت می شده است و میشود این را هم پرداخته اند که سند مالکیت خودشان را صادر کنند و بجهت مختلفی که متأسفانه جزء عادات و خویها است این را هم بطور بتأخیر انداخته اند و معوق مانده است تا این که این ده سال منقضی شده است البته تصدیق میفرمائید که قانون وقتی تصویب شد نباید مردم راضی باین بشوند که وقتی قانون باین ترتیب گذشت و یک مدتی برای این کار مقرر داشت تا آخر مدت ده سال باشد و بماند تا ببینیم چه میشود . نه خیر باید اجرای قانون را بهتر مشوره (صحیح است)

زیرا برای خودشان هم مفید است و این را نباید در بوته اجمال بگذارند که معوق بماند البته کسانی که تمکن نداشته اند حق دارند و بهمین جهت و برای ارفاق با آنها بوده است که این لایحه پیشنهاد شده و در آن پیش بینی شده است که مدتی علاوه بر آن ده سال منظور داشتیم آن هم بدو وجه یکی شش ماهه و یکی دو ساله که پس از آن ده سال می آمد (آن هم بدون اینکه جریمه بآن تعلق بگیرد) و از این تمديد مدت حالا استفاده میکنند و شاید موفقی به ثبت بشود یکی تا شش ماه یکی هم دوسال بعد از شش ماه از این فرصت کافی این دو طبقه اشخاصی چه آلهائی که تمکن دارند و چه آلهائی که تمکن ندارند می توانند استفاده کنند و در ظرف دو سال و نیم هم تصدیق می فرمائید آن کسی هم که تمکن نداشته باشد میتواند وسیله پرداخت جزئی مخارج ثبت مالکش را که بایستی بپردازد فراهم کند و از عهده بر آید. اما موضوع اینک که فرمودند چرا بعد از این مدت دادستان می آید و تقاضا میکنند. البته املاکی که بعد از دوازده سال و نیم بجمال بی صاحبی باقی بماند معامول میشود واقعا بدون صاحب و مجهول المالك است آوقت البته باید از برای آنها هم يك فكري کرد و آنها را نباید که خراب گذاشت آنها هم جزو دارائی کشور و جزو دارائی ملت در می آید و دادستان بنام دولت و خزانه عمومی ثبت میکنند بنام خودش که ثبت نمیکنند ملکی که دوازده سال و نیم ثبت نشده باشد تقاضای ثبتش شده باشد این کاشف از این است که مالک نداشته است فرض کنید که مالک هم داشته باشد این جا وقتی که دادستان می آید و تقاضای ثبت می کند باز از برای او راه باز است و میتواند بیايد اعتراض کند و در صورتیکه ملک مال او شناخته شد البته سند مالکیت بنام او صادر میشود پس نتیجه این میشود مدت دوسال و نیم باشخصی که پس از این مدت ده سال نیامده اند تقاضای ثبت بکنند مهلت داده میشود (شش ماه بدون پرداخت هیچگونه جریمه و بعد از آن باپرداخت يك جریمه مختصری نسبت بدو نماند این هم برای این است که این موضوع محرك آنها بشود) که بیايند و يك وظیفه

که باید پنجهازار تا اعلان چاپ بشود در توی يك روزنامه چاپ میشود و آن نیز از روزنامه که چاپ میشود همان است و اداره ثبت اکتفا می کنند بهمان و این کافی نیست که معترضین بتوانند مطابق قانون و مقررات ثبتی از آن استفاده کنند از نقطه نظر تشریفات قانونی وقتی بدوسیله نگاه کنید این نظر ملحوظ شده است ولی عملاً اینطور نیست و من خواستم با کرائی فعلی وسائل نظر آقای وزیر داد کستری را متوجه کنم باین موضوع که در این باب با مراجع ادارات ثبت يك تصمیمی بگیرند و طوری بشود که حقوق اشخاص از بین نرود اگر بنا است واقعا اعلان ثبتی بشود و روی انتشار اعلان به ثبت ها ترتیب اثر میدهند طوری باید بکنند که حقیقه منتشر شود و در دسترس اشخاص ذینفع گذاشته شود و همه استفاده کنند و حقی از بین نرود و البته دلائل زیادی برای این کار دارم که فعلا مقتضی نیست اینجا گفته شود و اگر لازم بدانند آن اطلاعات را بعرض شان خواهم رساند. (صحیح است)

وزیر داد کستری - البته همینطور که آقای طباطبائی فرمودند هست نقاطی که هنوز اعلان ثبت در آنجا منتشر نشده چون در همه جا میسر نبوده است این ثبت عمومی عملی بشود ولی صحبت لایحه ما راجع است بنقاطی که در آنجاها اعلان ثبت داده شده است و در این نقاط بعضی ها املاکشان را ثبت نکرده اند و ده سال هم گذشته است و اینکه می فرمائید اعلان ثبتی را ملوری بکنند که در دسترس همه گذاشته شود و باصطلاح بگویم برسانند چون بعضی اشخاص عادت با اعلان خواندن ندارند و بعضی ها اطلاع راجع با املاک خودشان هم ندارند و ممکن است يك اشخاصی مطلع نشوند این صحیح ولی بطور کلی همیشه گفت که عامه و اکثریت مطلع از اعلاناتی که در این باب میشود نمیشوند. در قراء و قصبات و این جاها غالباً رعایا هم درصدد این برمی آیند که بدانند کی اعلان درصدد برمی آید که مطلع شوند و موقع شان فوت نشود و مواعیدی را که قانون معین کرده است استفاده کنند از ش ولی اشخاصی هم هستند که اینطور پیش آمده است توجه

نکرده اند یا علاقه زیادی که لازم است با اجرای قانون نداشته اند و عملیات قانونی همینطور معوق مانده است در هر حال بنده اگر اطلاعاتی آقایان داشته باشند و پیشنهاداتی بفرمایند اغتمام میکنم و استدعا میکنم اطلاعات و پیشنهاداتشان را بفرمایند بیايد بکمیسسیون و در آنجا مطالعه بشود و از اطلاعات آقایان استفاده بشود و البته در نظر گرفته میشود و در کمیسیون مذاکره میشود.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - این پیشنهادی که دولت فرموده اند معلوم است از نظر ارفاقی است که وزارت داد کستری خواسته است نسبت باشخصی که ملکشان مجهول المالك است شده باشد بنده در اصل لایحه موافقم ولی تذکراتی هم دارم که باید بندهم بنظر بنده کسانی که تا کنون نتوانسته اند ثبت کنند ملک شان را لابد علت و جهتی داشته است علت اصلی آن بعقیده بنده نداشتن پول است (صحیح است) نداشتن تمکن است که نتوانسته اند املاکشان را ثبت کنند بعد از آنکه يك قانون خوبی از مجلس شورای ملی گذشت که همین قانون ثبت اسناد و املاک بوده هر کس میخواهد دارائی خودش را بوسیله ثبت کردن محفوظ کند و بالاخره سند مالکیت در دستش باشد خرده مالک یا دهاتی یا اشخاص دور افتاده از مرکز شهرستان یا بواسطه بی اعتنائی یا عدم تمکن موفق نشدند تا بحال ثبت کنند ملکشان را دولت هم حالا خواسته است ارفاقی بکنند در باره آنها و بنظر بنده این شش ماه مدتی که منظور شده کافی نیست و اگر آقای وزیر داد کستری موافقت بفرمایند مدت بیشتر بشود بهتر است چون غالب اینها در دهات و باو کات واقع شده است و بنظر بنده خوب است لااقل تذکر می کردند شش ماه پس از اعلان در محل سه شش ماه از تاریخ تصویب قانون (صحیح است) و بالاخره يك چیزی باشد که اسباب آسایش مردم باشد و بنده خیال میکنم یکی از چیزها را خوب است در نظر بگیرند در کمیسیون داد کستری و مدت را یا يك سال بکنند یا اینکه اگر میخواهید اینطور بکنید و خیال می کنید يك قدری زیاد است و سبب میشود

که اشخاص با عادتی که دارند تسامح میکنند بنویسید (برای شور دوم) که پس از ششماه از آگهی درمحل که از تصویب قانون نباشد پس از ششماه از آگهی درمحل اگر ثبت نکرد آوقتی مجازات بشود (صحیح است) و نظر بنده این است که از این طریق ارفاق بیشتری میشود و ممکن است این موضوع را در کمیسیون مطالعه فرمایند شاید قبول شود.

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - همینطور که آقای ملک مدنی فرمودند حقیقتاً این لایحه را دولت از نظر ارفاق آورده است در این شبهه نیست. چون در قانون سابق اینطور مقرر بود که در مدت ده سال از تاریخ آگهی املاکی که به ثبت عمومی گذارده میشود اگر تا ده سال ایامند ثبت کنند باسم دولت ثبت میشود سالی هم دومرتبه در فروردین و مهر اعلان میشود پس اگر در ظرف این مدت مالک این ملک که مجهول المالك اعلان شده است آمد و تقاضای ثبت کرد که ورقه مالکیت بهش داده میشود و اگر ایامد و ده سال منقضی شد آن املاک را دادستان باسم دولت تقاضای ثبت میکند. این ماده قانون است و البته دولت و وزیر دادگستری در نظر نداشته اند ملک مردم را ببرد و بگویند حالا که ده سال است و مدت منقضی شده تمام اینها باید بنام دولت ثبت شود. این نظر را نداشتند و از نظر ارفاق آمده اند و این لایحه قانونی را آورده اند که آن قانون را اصلاح کنند و واقعاً هم خیلی جای تشکر و تقدیر است. البته دولتیکه خالصجات خود را میفروشد به مدت ۵ سال دیگر نمیخواهد ملک مردم را ببرد. این قسمت ملک.

اما لازم است چند موضوع را بنده تذکر بدهم اولاً واقعاً باور کنید بعضی ها ندارند بالذات که حتی حق الثبت را هم بدهند. ندارند. بنده از کرمان اطلاع دارم در شهر کرمان خیلی از مردم هستند که خانه شان را هنوز به ثبت نداده اند و باسم مجهول المالك اعلان شده است و همه شان اظهار میکنند ما نداریم بدهیم و حقیقتاً هم ندارند این را بنده عقیده دارم که باید ارفاق بشود که حق الثبت را متدرجاً بگیرند

از شان این یک پیشنهاد بنده است که ارفاق بشود بمردم یک وقت خاطر هست که آقای میرزا کاظم خان سمیعی مدیر کل ثبت بود راجع بکرمان در نظر گرفته بود که متدرجاً بدهند و بوزارت دادگستری پیشنهاد کرده بود که اینها حق الثبت را سه قسط بدهند تا ارفاقی شده باشد. این یک موضوع.

موضوع دیگر راجع باوقاف است فلان ملک وقف است و فلانکس هم متولی آن است این باید از محصول وقف بردارد و بدهد اداره اوقاف هم نمیگذارد. توجه می فرمائید؟ او هم که خودش ندارد بدهد بنده در کرمان خودمان باز سراغ دارم مستغلات زیادی هست که وقف است و اینها را به ثبت نداده اند و همینطور مانده است تا موقعی که بخواهند ثبت بدهند قیمت میکنند مستغلات را صد هزار تومان دو بست هزار تومان آوقتی متولی او از عهده پرداخت حق الثبت بر نمیآید و این را هم عقیده دارم وقتی ثبت شد راجع به حق الثبت آن در نظر بگیرند از لحاظ ارفاق بوقف متدرجاً از عوائد موقوفه بگیرند تا حق الثبت پرداخته شود و حق دولت هم نماند. عرض کنیم خدمت سرکار موضوع دیگر راجع است بهمان که آقای طباطبائی فرمودند اولاً مردم ما اکثراً جاهل و بی سواد هستند مخصوصاً در دهات و هیچ تحصیل نکرده اند اعلان روزنامه را نمیخوانند و امیدانند درست است که در جراند هر شش ماه یکمرتبه اعلان نوبتی ثبت را نسبت با املاک مجهول المالك درج میکنند و طبع میشود ولی آن دهاتی که بخوانده است ندیده است او که در فلان ملک یک شعیر یا نیم شعیر ملک دارد او که روزنامه نمیخواند خبر ندارد اعلان را ندیده وسیله اطلاع ندارد و این جا عقیده بنده این است که باید بروند و در منزل آنها الصاق کنند و کدخدای ده حالیشان کنند و یک و سائلی باشد که عملی باشد و بعد پیشنهاد میکنم موضوع فراموش نشود یکی راجع به حق الثبت است که مهلت بدهند و مدتی داشته باشد که بتدریج بدهد یکی راجع بموقوفات است که آنها هم متدرجاً از عوائد موقوفه بدهند یکی هم راجع باعلان و اطلاع یافتن حقیقی آن دهاتی است که بایده

ابلاغ واقعی بشود بوسیله کدخدای و دهدار و یکی هم راجع بمدت است که بنده عقیده دارم مدت کم است و باید یکسال بشود و از جریمه هم بکلی صرف نظر شود اینها هم ارفاقهایی هست که باید بشود و حالا که منظور دولت ارفاق است و میخواهد که املاک ثبت شود و اساس مالکیت محکم تر شود و البته مقصودش این نیست که املاک مردم را ببرد (صحیح است) و این عقیده و قضا را ندارد بدلیل اینکه این لایحه را پیشنهاد نمود (صحیح است) باید کاری بکنند که ارفاق بشود و اجحافی بمردم نشود (صحیح است).

امیر تیمور - احسنت.

وزیر دادگستری - بنده عرض کردم یک قسمت از این ملاحظاتی را که آقایان تذکر فرمودند در قانون فعلی ثبت موجود است و حق الثبت هم مطابق قانون فعلی همش یکجا قبلاً گرفته نمیشود بلکه قسمتی بدو گرفته میشود و بقیه بعداً بتدریج گرفته میشود همچنین راجع بمدت و اضافه مهلت این را باز در کمیسیون ملاحظه می کنیم و آقایان هم اگر پیشنهاداتی دارند در کمیسیون دقت میشود و آنچه کسر داشته باشد و مورد لزوم باشد البته در نظر گرفته میشود رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - البته همینطور که مذاکره شد این لایحه برای ارفاق با صاحبان املاک است که آنها هم که موفق نشده اند تا کنون ملکشان را به ثبت برسانند ثبت کنند بنظر بنده اگر ما ماده دوازده قانون ثبت را اصلاح کنیم بهتر از این طریقی است که پیشنهاد شده است و بمصلحت و عدالت نزدیک تر است اولادوات نباید ملک مردم را ببرد و نباید بدهد و ملک مردم را به ثبت بدهد (صحیح است) فقط ما باید یک جریمه برای این کار قرار بدهیم که آن شخص به بیند اگر دیرتر ملکش را به ثبت برساند جریمه باو تعلق خواهد گرفت و بس و یک ضرری متوجهش میشود و آوقتی میآید و تقاضای ثبت میکنند پس آن ماده را ملغی کنید و بگویند هر کس که در هر حوزه ثبت که اعلان ثبت شد و دفتر ثبت دائر شد باید تا ده سال ملکش را به ثبت برساند اگر برساند بعد از

آن صدی یک صدی دو مربوط به مدتی که اضافه شد یک چیزی برحق الثبت اضافه کنند و این مجازاتش باشد هر قدر ثبتش را دیرتر کرد جریمه بیشتر بدهد آوقتی او خودش میآید و میکنند این چه ضرری دارد؟ ثبت نکردند نکردند طوری نمیشود در ابتدای امر دولت یک نظر اساسی تری از تأسیس و تشکیل اداره ثبت داشته است ولی حالا جزو ادارات در آمدی دولت شده است باین معنی که حالا تمام سعی شان این است که در آمد دولت را زیادتر کنند عجله هم دارند که چرا ثبت نمیکنند که زودتر عوائدی برسد اظهارنامه بدهید اظهارنامه هم دلیلش چیست؟ دلیلش این است که میروند و اظهارنامه هم میدهند بعد باو میگویند برو و اظهارنامه تقاضای ثبت را میدهد و میرود بعد چهار سال پنجسال طول میکشد و هر سال یک مرتبه یا دو مرتبه هم میآیند و تقویم ملک میکنند و باز حق الثبت مازاد از او میخوانند و باز هم ورقه مالکیت باو میدهند و هر ساله باز مابه التفاوت را از او میخوانند و میگویند ملک قیدش بیشتر شده است بیشتر بنده پنج سال است یا بیشتر که در یزد دوازده سال اظهارنامه داده اند املاک خرده مالک همه اظهارنامه داده اند هنوز پنججاه هزار تا ورقه مالکیت بهشان نداده اند و همینطور میروند و هر سال نگاه میکنند و قیمت ملک را زیادتر میکنند و پول میگیرند پس معلوم میشود حالا اداره ثبت منظوری ندارد که کارها تمام شود و ورقه مالکیت بمردم بدهد بلکه منظورش این است که عوائدی زیادتر بگیرد وقتی هم یکی اظهارنامه نداد میگوید این دلیلش این است که مالک ندارد و مجهول المالك است و مال دولت میشود اظهارنامه هم بدهد آنطور که عرض کردم رفتار می کنند خوب اینجا دولت آمده است اصلاح کند و مهلت میدهد و بعد از دو سال باز دولت ثبت میکند آخر چرا برای چه ثبت کند دولت؟ خوب ثبت نکردند چه میشود؟ یک جریمه برایش مقرر میکنند که بدهد دیگر چرا این کار را میکنید؟ بنظر بنده برای جمع این منظور که این املاک هم ثبت بشود بایستی که بگویند بعد از ده سال از مدتی که اعلان ثبت عمومی شد و وسائل فراهم شد و دفتر دائر شد

برای گرفتن اظهارنامه اگر این جاده سال گذشت و اظهارنامه نداد صدی يك صدی دو صدی سه صدی چهار صدی پنج متناسب مدت بر آن حق الثبت اضافه میشود خود این يك وسیله و موجبی میشود برای اینکه عجله کند و بیاید ملکش را ثبت کند ده سال نیامده تا صد يك اضافه میشود خود این وسیله مؤثری است و بعداً هم نمیآید دو سال دیگر قانون را عوض کنید و باز نمیآید تقاضای اصلاح قانون سابق را بکنید و آن را عوض کنید و مهلت را زیاد تر کنید. یکی دیگر اینکه باید دستگاه ثبت را منظم تر کرد و وسائل برایشان فراهم کرد عرض کردم دریز دپانصد هزار اظهارنامه داده اند و پنجاه هزار ورقه مالکیت بیشتر نداده اند...

وزیر دادگستری - اینطور نیست

دکتر طاهری - چرا همین طور است. ثابت میکنم بشما که همین طور است که عرض میکنم. بیش از پنجاه هزار ورقه مالکیت نداده اند. نداده اند دیگر چون وسیله ندارند این دستگاه عضو ندارد و وسائل کار ندارد پس برای چه دولت نباید مسئولیت داشته باشد برای این کار؟ کسی که ملکش را که مال خودش است میگوید ملک او را دولت باسم خودش ثبت میکنند این جا چرا بایستی دولت مسئولیت داشته باشد وقتی که طرف آمده است و اظهارنامه داده است و پول از او گرفته اند چرا سند او را نمیدهند. بنده پیشنهادی دادم که در کمیسیون مورد مطالعه قرار گیرد

وزیر دادگستری - ما آمدیم قانونی آوردیم برای اینکه ارفاق کنیم نسبت بکسانی که استحقاق دارند چنانکه می بینم قضیه را آقای نماینده محترم آقای دکتر طاهری منقلبش کردند در صورتیکه مطلب هیچ اینطور نیست عرض کنم اصلاً در قانون ثبت و این لایحه شاید همینطور است که فرمودند بنا بر ارفاق بوده باین معنی که این مقرراتیکه وضع شده بوسیله جریمه هائیکه گذاشته شده برای کسانی که تأخیر میکنند اسباب تشویق فراهم شده است برای اشخاص که بموقع وزودتر بیایند و تقاضای ثبت بکنند بنده این را الان عرض میکنم که نمیخواهیم حالا بگوئیم برای اینست که بگوئیم که وسایل ثبت اسناد

حاضرشان را که در اداره ثبت هست بگیرند نیامده اند که بگیرند الا آن شاید در اصفهان قریب بیست یا سی هزار سند مالکیت حاضر و موجود است که صاحبانش نیامده اند و بنده پارسال که رفتم با اصفهان این دستور را دادم که ببرند اسناد مالکیت را بر مردم برسانند و منتظر این نباشند که آنها بیایند بگیرند در فلان ملک و فلان قصبه مأمور ثبت برود و این اسناد مالکیت آنها را آنها که مدت های مبدیدی است در دفاتر ثبت مانده است ببرند بصاحبانش برسانند پس نه فقط از بابت عدم تمکن است که مردم نیامده اند سند مالکیت صادر کنند البته هست عده کثیری که این طور است ولی هستند عده زیادی که بواسطه عدم توجه بموضوع و بواسطه بی مبالائی نخواستند سند مالکیت خودشان را بگیرند حتی پولشان را هم داده اند بنده میگویم الآن در اصفهان اینطور است در شیراز و آذربایجان ما دستور دادیم در تمام نقاط کشور الان ما داریم اسناد مالکیت زیادی که صادر شده و مانده است باعلان هم کردیم ولی صاحبان املاک نیامده اند اسناد مالکیت خودشان را بگیرند پس اینجا مسلم است که دولت قصد این را ندارد که يك پولی از اشخاص بگیرد و بعد متوجه مطلب شود و سند مالکیت را نگهدارد برای این که بعد بیاید و يك پول دیگری اضافه گرفته شود اینکه در قانون نوشته شده است که يك مبلغی اضافه گرفته شود. این برای اینست که اشخاص در موقع بیایند و بگیرند این چرا باید بگذارند که موعد بگذرد و مشمول این مقررات بشود که از او مطالبه وجه زیاد تری را بنمایند اگر متوجه این موضوع بود اگر علاقه مند بکار خودش بود می آمد میگرفت دیگر معطل نمی شد و دلیل آنهم که اظهار کردم اینست که الان خیلی اسناد مالکیت صادر شده موجود دارد در ادارات ثبت که اشخاص نیامده اند بگیرند پس ادارات ثبت فقط جنبه ادارات درآمدی ندارد البته درآمد دارد برای دولت، البته درآمدش بدرد دولت هم میخورد و باید این درآمد را هم داشته باشد ولی اصل منظور همان مطالبی بود که عرض کردم باید مردم هم این را اینطور تلقی کنند و به اینکه خدای نکرده يك

اشتباهی بشود و این اشتباه هم بر ما سرایت بکند بنا بر این بنده عرض می کنم که این اشکالی که بنظر رسید که این قانون برای این است و یا اینطور تصور شده است که ما بیائیم يك اسنادی را بگذاریم يك مدتی بمؤنصب این قانون بماند و بعد از ۱۰ سال بیائیم يك مدت دیگری اضافه کنیم خیر اجباری برای این کار نیست و الآن مطابق این قانون مأمور ثبت حق این را داشت و میتواند است این طور عمل کند و این تقاضا را هم دادستان میتواند بکنند ولی ما از لحاظ اینکه در قانون هم رعایت حال اشخاصی را که توانائی ندارند کرده باشیم تا این مطلب انجام بگیرد عرض کردم دادستان هم که می آید تقاضا کند برای اینها نیست که دولت ببرد اگر دولت هم میبرد بیشتر مربوط میشود به املاکی که واقعا مالک معینی ندارد و این املاک فقط مربوط میشود بکسانی که باملاکی که فقط مالک معین ندارند و مجهول المالک حقیقی هست در اینجا هم اگر مالک حقیقی وجود داشته باشد مسلماً صاحب ملک می باشد حاضر نیست و راضی نیست که ملک را دادستان بیاید و تقاضای ثبت کند و او اعتراضی هم نکند مسلماً بعد از دوازده سال و نیم هم که دادستان بیاید و تقاضای ثبت بکند در مقام اعتراض برمی آید چون آوقت به رگ حساسش برخورد است که می بیند که زنگ آخری زده میشود حالا می آید و میخواهد این کاری را بکند اما اینکه میفرمایند بار دیگری دولت بیاید و این کار را بکند خیر بنده یقین دارم که آقایان محترم هم نباید این مطالب را تصدیق بفرمایند و مردم هم نباید تفوه بکنند باین مطالب که ممکن است این کار بشود اگر این کار بشود چون منظور اصلی که از وضع قانون ثبت بوده بعمل نخواهد آمد و این مضر بحال کشور است اما در عین حال چونکه عرض کردم اگر پیشنهاداتی باشد آقایان میفرمایند البته مورد بحث قرار خواهد گرفت آنچه که جالب توجه باشد در نظر گرفته میشود و این قانون هم اصلاح همان قانون ثبت است هشت ماه یکسال دوسال بکنند این امر عاید شده است بعد به پیشنهاداتی است که میرسد و مطالعه

میشود و البته باید مصلحت کشور را هم در نظر گرفت
رئیس - پیشنهادی رسیده است از طرف آقای دکتر
طاهری خوانده میشود

ماده ۱۲ قانون ثبت را بترتیب ذیل پیشنهاد میکنم:
املاکی که بعد از ۱۰ سال از تأسیس اداره ثبت در محلی
که به ثبت رسیده سالی صدی دو و نیم از میزان حق الثبت
بر آن اضافه میشود تا به ثبت برسد
مطهر - به کمیسیون ارجاع شود.
رئیس - پیشنهاد دیگر:

پیشنهاد میشود که قسمت اول ماده اول بشرح زیر اصلاح
شود:

ماده اول - نسبت با ملاکی که طبق ماده ۱۲ قانون ثبت
مصوب ۱۳۱۰ مجهول المالك شناخته شده و مدت دو سال مزبور
مزر آن هم گذشته باشد مالکین مزبور میتوانند در مدت یکسال
پس از آن گهی در محل ملک نسبت بان ملک طبق مقررات تقاضای
ثبت بنمایند الی آخر - لاریجانی - کرگانی - ملک مدنی
محمد محیط.

رئیس - پیشنهاد دیگر:

در لایحه اصلاح ماده ۱۲ قانون ثبت اصلاح شود اولاً
حقیقه به اشخاصی بوسیله دهن دار و کت خدا و در شهرها بوسیله
اداره ثبت به ملاکین و متصرفین به اشخاصی که املاکشان
مجهول المالك اعلان شده ابلاغ نمایند.

دوم - بفقراء و اشخاص بی بضاعت ارفاق شود که در اول
وجهی مطالبه نشود پس از صدور سند مالکیت متدرجاً
حق الثبت را دریافت دارند.

سوم - مستغلات و املاک وقف است که قیمت زیاد دارد
و حق الثبت مبلغ کزافی میشود نوشته شود از عایدات موقوفه
حق الثبت دریافت شود.

چهارم - ششماه را یکسال کنند.

پنجم - از جریمه بکلی صرف نظر شود. مؤید احمدی
رئیس - پیشنهاد دیگر:

پیشنهاد میکنم بماده ۱ اضافه شود:

رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای کرگانی بر
خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. مرخصی آقای شیرازی
آقای شیرازی بواسطه کسالت مزاج و شدت فشار خون
بدستور پزشک معالج ممنوع از حرکت و مشغول معالجه
بوده اند و در نتیجه یکماه از ۱۶ فروردین ۱۳۲۱ غایب
بوده اند و در خواست اجازه نموده اند کمیسیون عرایض
و مرخصی عذر ایشان را موجه تشخیص داده و با یکماه
مرخصی ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض میرسد.

رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای شیرازی
برخیزند (اکثر قیام کردند) تصویب شد.

(۷ - موقع و دستور جلسه آئینه - ختم جلسه)

رئیس - اگر اجازه می فرمائید جلسه را ختم کنیم
(صحیح است) جلسه آئینه روز یکشنبه هشتم تیر ماه سه
ساعت و نیم بظهور دستور هم لوایح موجوده (صحیح است)
(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

تبصره - آگهی های اوقتی مربوط با ملاکی که مالک
آن قبلاً معلوم بوده هر سال چهار مرتبه در آخر خرداد
شهریور - آذر - اسفندماه به طریق مذکور در قسمت آخر
ماده ۱۱ قانون ثبت انتشار خواهد یافت.

رئیس - رأی گرفته میشود بورد در شور دوم موافقین
برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

(۶ - تصویب سه فقره گزارش مرخصی)

رئیس - چند فقره گزارش از کمیسیون عرایض و
مرخصی رسیده است اگر اجازه می فرمائید خوانده شود بعد
جلسه را ختم کنیم (صحیح است). خبر مرخصی آقای کودرزیایا
آقای کودرزیایا در خواست ۲۰ روز مرخصی از تاریخ ۲۲
اردی بهشت ماه ۱۳۲۱ نموده اند و مورد موافقت کمیسیون
عرایض و مرخصی واقع شده اینک گزارش آن بعرض میرسد.

رئیس - موافقین با مرخصی آقای کودرزیایا بر خیزند
(اکثر برخاستند) تصویب شد. خبر مرخصی آقای کرگانی

آقای کرگانی برای انجام امور حوزه انتخابیه خود بر
طبق درخواست آقایان رئیس کل امنیه و فرماندار کرگان
یکماه از تاریخ ۱۹ اردی بهشت ماه ۱۳۲۱ در محل انجام
وظایف همکاری با مأمورین دولت مشغول بوده اند و اکنون
در خواست اجازه نموده اند کمیسیون عرایض و مرخصی با
در خواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم
میشود.

قانون

اطاقهای بازرگانی

ماده اول - بمنظور تمرکز دادن افکار بازرگانان کشور و همکاری آنان بایکدیگر و انجام وظایفی که در این قانون مقرر است در تهران و شهرستانهاییکه اهمیت بازرگانی دارند اطاقهای بازرگانی تأسیس میشود .

ماده دوم - اطاقهای بازرگانی که برطبق ماده یک تأسیس میشود کلیه نظریات خود را نسبت باوضاع اقتصادی آن حوزه بوزارت بازرگانی و رونوشتی هم بدفتر اطاقهای بازرگانی در تهران خواهند فرستاد .

ماده سوم - دفتر اطاقهای بازرگانی مذکور در ماده ۲ از طرف وزارت بازرگانی در تهران تأسیس خواهد شد . سازمان و وظایف این دفتر بموجب آئیننامه‌ای که بتصویت هیئت وزیران خواهد رسید معین میشود .

ماده چهارم - عده کارمندان اطاقهای بازرگانی در تهران بیست و پنج نفر و در شهرستانها برحسب اهمیت محل از ۷ تا ۱۵ نفر خواهد بود .

ماده پنجم - دوره انتخابی اطاقهای بازرگانی دوسال و کارمندی آن افتخاری است .

ماده ششم - بازرگانانی که برحسب مقررات ماده ۱۰ حق شرکت در انتخابات را دارند کارمندان اطاق را از بین بازرگانانیکه موافق ماده (۱۱) واجد شرایط انتخاب شدن می باشند به رأی مخفی جمعی و با کثرت نسبی انتخاب مینمایند .

ماده هفتم - وزیر یا نماینده وزارت بازرگانی حق حضور در جلسات و شرکت در مذاکرات و تصمیمات اطاقهای بازرگانی را دارد . در هر جلسه که وزیر حضور داشته باشد ریاست افتخاری را دارا خواهد بود .

ماده هشتم - اطاقهای بازرگانی برای کارهای اداری خود در حدود احتیاجات سازمان اداری داشته و اعضاء آنها از کارمندان رسمی و غیر رسمی انتخاب خواهند کرد حقوق اعضاء مزبور از بودجه اطاقهای بازرگانی پرداخته میشود .

حق انتخاب و کارمندی

ماده نهم - بازرگانان و شرکتها و بنگاههای بازرگانی که نام آنها در دفتر ثبت اسامی بازرگانان حوزه انتخابیه ثبت و حائز شرایط زیر باشند میتوانند در انتخابات اطاق بازرگانی شرکت نمایند .

الف - قبول کارمندی عمومی اطاق بازرگانی حوزه انتخابیه .

ب - اشتغال به بازرگانی در موقع انتخابات .

ج - عدم محکومیت به ارتکاب جنحه و جنایت .

د - عدم ورشکستگی به تقصیر .

ه - نبودن تحت قیمومت .

و - اقامت در حوزه اطاق بازرگانی .

ماده دهم - کسانی میتوانند بکارمندی اطاقهای بازرگانی انتخاب شوند که دارای شرایط زیر باشند :

الف - نام آنها در دفتر ثبت اسامی بازرگانان ثبت و دارای برگ کارمندی عمومی اطاق بازرگانی باشند .

ب - تبعه ایران باشند .

ج - در حوزه اطاق بازرگانی مقیم باشند .

د - سن کمتر از سی سال نباشد .

۸ - محکوم به جنحه و جنایت یا تحت قیمومت نباشند .

و - ورشکست به تقصیر نباشند .

ز - مدت ده سال مشغول بازرگانی بوده و در موقع انتخاب نیز اشتغال به بازرگانی داشته باشند .

ماده یازدهم - رؤساء و مدیران بانکها و شرکتها و بنکهای بازرگانی داخلی میتوانند بکارمندی اطاقهای بازرگانی انتخاب شوند .

ماده دوازدهم - بازرگانان متوقف در مدت توقف از حق کارمندی اطاقهای بازرگانی محروم میباشند .

در ترتیب انتخابات

ماده سیزدهم - برای انتخاب کارمندان اطاق بازرگانی در هر محل بدستور وزارت بازرگانی انجمنی بریاست فرماندار مرکب از نمایندگان وزارت بازرگانی - دادگستری و بانک ملی هر کدام یک نفر و شش نفر از معارف بازرگانان محل تشکیل میشود . انجمن با رعایت مفاد مقررات اینقانون بوسیله آگهی مخصوص یا درج در یکی از جراید کثیرالانتشار با اطلاع عامه بازرگانان خواهد رسانید که در ظرف یک هفته در انجمن حضور بهم رسانیده نام خود را دو دفتر ثبت اسامی بازرگانان ثبت نموده و ورقه کارمندی عمومی دریافت و رأی خود را نسبت با انتخاب کارمندان اطاق بازرگانی تسلیم نمایند .

در آگهی مزبور نکات زیر رعایت خواهد شد :

۱ - ایام و محل و اوقاتی که برای ثبت اسامی و گرفتن ورقه کارمندی و دادن رأی مقرر میشود .

۲ - عده کارمندی که باید انتخاب شوند .

ماده چهاردهم - پس از انقضای مدت اخذ آراء انجمن انتخابات هر ظرف مدتی که زاید از پنج روز نخواهد بود استخراج آراء نموده نتیجه انتخابات و اسامی منتخبین را اعلام خواهد داشت .

ماده پانزدهم - مدت عملیات انتخابات از تاریخ آگهی تا تاریخ اعلان اسامی کارمندان اطاق بازرگانی از یکماه نباید تجاوز نماید .

ماده شانزدهم - کارمندانیکه دو ماه بدون عذر موجه در جلسات اطاق بازرگانی حاضر نشوند مستعفی محسوب میشوند .

ماده هفدهم - هر یک از کارمندان اطاق بازرگانی که بعنوان جنحه یا جنایت مورد تعقیب جزائی واقع شوند تاختم محاکمه موقتاً از حضور در جلسات اطاق بازرگانی محروم خواهند بود .

ماده هیجدهم - هر گاه بواسطه استعفا یا فوت و یا بمقتضای ماده ۱۶ و ۱۷ در کارمندان اطاق بازرگانی کسر پیدا شود از منتخبین بعد از عده اولیه بترتیب اکثریت نسبی تعیین خواهند شد و مدت کارمندی آنان بقیه مدت کارمندان خارج شده خواهد بود .

وظایف اطاقهای بازرگانی

ماده نوزدهم - وظایف اطاقهای بازرگانی بقرار زیر است :

۱ - تهیه و ارسال هر گونه اطلاعات راجع با امور بازرگانی و صنعتی بوزارت بازرگانی .

۲ - اظهار نظر راجع به اوضاع بازرگانی و صنعتی با ذکر وسائل اصلاح و توسعه آن و تقدیم گزارش های جامع سالیانه راجع بجزبان امور بازرگانی بوزارت بازرگانی .

۳ - اظهار نظر راجع به اصلاحاتی که باید در کلیه قوانین بازرگانی بعمل آید مخصوصاً نسبت به تعرفه های گمرکی .

۴ - تأسیس دفتر اطلاعات و احصائیه های بازرگانی .

۵ - تنظیم کتاب اسامی بازرگانان و مختصات بازرگانی آنها .

۶ - اشتراك مساعی با دولت در پیشرفت اقدامات اقتصادی .

۷ - انجام وظایفی که بموجب آئین نامه ها یا قوانین علیحده از طرف دولت بعهده اطاق بازرگانی واگذار میشود .

ماده بیستم - نظریات اطاقهای بازرگانی مخصوصاً راجع بمسائل زیر از طرف وزارت بازرگانی خواسته میشود :

۱ - درباب وضع یا تغییر و اصلاح قوانین مربوطه به بازرگانی و اقتصادی و تعدیل نرخ ها .

۲ - راجع بمسائل مربوط به بورس و بانک و صرافی و دلالتی و حق العمل و بیمه و ترتیب دفاتر بازرگانان و دلالها .

۳ - راجع به نمایشگاه های کالا .

۴ - راجع به عوارض و مالیات های مربوط به امور بازرگانی .

۵ - قدغن موقتی از حمل و نقل اتمه بخارچه و از خارجه بداخله و اظهار نظر در تزیید و اصلاح صادرات .

۶ - اصلاح و ترقی وسائل حمل و نقل .

۷ - تهیه وسائل توسعه و اصلاح امور صنعتی .

۸ - امتیازات بازرگانی .

ماده بیست و یکم - در آمد اطاقهای بازرگانی از محل های زیر خواهد بود :

۱ - حقی که اطاقهای بازرگانی در مقابل انجام وظایف معینه با تعرفه مصوبه وزارت بازرگانی اخذ مینمایند .

۲ - حق کارشناسی یا داوری در مواردی که اطاق بازرگانی کارشناس یا داور واقع شود .

۳ - منافع مؤسسهائی از قبیل مجله و امثال آن که اطاق بازرگانی تأسیس نماید .

۴ - عوارضی که بنام اطاقهای بازرگانی از بانکها و شرکتهای و بازرگانان گرفته میشود و آن معادل است با صدی یک مالیات بر درآمدیکه بدولت میدهند .

ماده بیست و دوم - در آمدهای مذکور در ماده ۲۱ و همچنین موجودی سالهای گذشته بحساب مخصوصی در بانک ملی

ایران بنام وزارت بازرگانی متمرکز شده و هزینه اطاقهای بازرگانی از محل حساب فوق پرداخته خواهد شد :

هر اطاق بازرگانی بودجه هزینه خود را از حقوق کارمندان و کرایه محل و هزینه مؤسسات تابعه و غیره همساله تنظیم نموده و بوزارت بازرگانی برای تصویب ارسال خواهد نمود . وزارت بازرگانی بودجه هزینه هر یک از اطاقها را جمعاً و بدون ورود در ارقام جزء آن تصویب و ابلاغ مینماید و معادل یک دوازدهم بودجه مصوبه در هر ماه را بپایک اجازه خواهد داد که با اطاق بازرگانی محل بپردازد .

مازاد در آمدهای مزبور بانصوب وزارت بازرگانی بمصرف تأسیسات اطاقهای بازرگانی خواهد رسید .

ماده بیست و سوم - اطاقهای بازرگانی مکلفند صورت جمع و خرج هر سال خود را در طرف سه ماه اول سال بمسند

تنظیم و برای اطلاع منتشر نموده و صورتی هم برای وزارت بازرگانی بفرستند .

وزارت بازرگانی از مجموع صورتهای مزبور و کلیه در آمد اطاقهای بازرگانی آن سال صورت جمع و خرج واحدی انتشار خواهد داد .

ماده بیست و چهارم - ترتیب انتخاب هیئت رئیسه و وظایف آنها و حضور و غیاب کارمندان و عده جلسات و سازمان

اطاقهای بازرگانی در ضمن آئین نامه مخصوص بانصوب وزارت بازرگانی تعیین خواهد شد .

ماده بیست و پنجم - اطاقهای بازرگانی میتوانند در مسائلی که مربوط بوظایف آنها میشود برای کسب اطلاع

مستقیماً باوزارتخانه ها و ادارات دولتی رسماً مکاتبه نمایند .

ماده بیست و ششم - اطاقهای بازرگانی طبق مقررات قانون بازرگانی شخصیت حقوقی دارند .
ماده بیست و هفتم - اطاقهای بازرگانی می توانند در امور بازرگانی داور و باکارشناس واقع شوند .
ماده بیست و هشتم - قانون اطاق بازرگانی مصوب ده-مهر ماه ۱۳۰۹ و متمم آن مصوب اسفند ماه ۱۳۱۰ از تاریخ اجرای این قانون ملغی است .
ماده بیست و نهم - پس از تصویب این قانون اطاقهای بازرگانی کنونی منحل و اطاقهای بازرگانی جدید مطابق این قانون تشکیل خواهد شد .
ماده سی ام - وزارت بازرگانی و پیشه و هنر مأمور اجرای این قانون است .
این قانون که مشتمل بر سی ماده است در جلسه دوم تیر ماه یک هزار و سیصد و بیست و یک بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری